

Давлат Ташкилотларида ЛОЙИҲАЛАРНИ БОШҚАРИШ фани

1-Мавзу: Лойиҳаларни бошқариш: асосий тушунчалар

Дарс режаси

- ❑ Лойиҳа нима?
 - Лойиҳанинг ҳаёт даври
 - Лойиҳа менежери

- ❑ Лойиҳаларни Бошқариш фанининг мазмун ва моҳияти

- ❑ Лойиҳа Бошқаруви
 - Лойиҳаларни ташкилот стратегиясига мослаш

- ❑ Лойиҳа Бошқаруви бугунги кунда: Ижтимоий-Техник ёндашув
 - Лойиҳалар ва уларнинг хусусиятлари
 - Муваффақият омиллари

Ушбу фанни нима учун ўрганамиз?

- Барқарор иқтисодий ривожланиш омили
 - Янги иш ўринлари ва рақобатда устунлик доимий инновациялар, янги маҳсулот ва хизматларни ривожлантириш, ва шунингдек самарадорликни ва меҳнат сифатини ошириш орқали амалга оширилади.

- Натижага йўналтирилган бошқарув услубидир
 - Лойиҳаларни Бошқариш фани – режалар тузиш, уларни амалиётга тадбиқ этиш, ва ташкилотнинг маълум бир мақсадларга эришиши учун турли-хил фаолиятларни бажаришни ўргатади.

ЛОЙИҲА НИМА?

Катта лойиҳаларга мисоллар

Лойиҳаларни бошқариш инсониятнинг энг қадимги ва энг эътиборли ютуқларидан бири ҳисобланади

Morris P (1997), "The Management of Projects"

- 🌀 Хитой девори
- 🌀 Миср пирамидалари
- 🌀 Инглиз-Франсуз туннели
- 🌀 Конкорд самалёти

Шуларнинг барчасини лойиҳа деб аташ мумкинми?

- Университетга янги дастурий таъминотни жорий этиш
- Фарғонада янги нефтни қайта ишлаш заводини қуриш
- Маркетинг бўлимини бошқариш
- Ҳарбий операциялар
- Табиий офатлардан қайта тикланиш

Лойиҳалар ва уларнинг хусусиятлари

- Бошланиш ва якун
- Ҳаёт даври (алоҳида босқичлардан иборат бошланиши ва охири).
- Пул оқими билан боғлиқ бюджет
- Одатда ноёб ва такрорланмайдиган фаолият
- Мувофиқлаштиришни талаб этадиган турли идораларнинг ресурсларидан фойдаланиш
- Жавобгарликни ягона нуқтаси (лойиҳа менежери)
- Аниқ мақсадлар
- Вазифалар майда бўлақларга тақсимланган
- Ноаниқлик ва ҳавфнинг мавжудлиги
- Манфаатдор томонлар масаласи

Лойиҳага сизнинг
таърифингиз қандай?

Лойиҳанинг таърифи

“Ноёб маҳсулот ёки хизмат яратиш учун амалга ошириладиган вақтинчалик ҳаракат”

PMI's Body of Knowledge (2000)

“Лойиҳа бу миқдорий ва сифатли мақсадлар билан белгиланган манфаатли ўзгаришларга эришиш учун, молиявий ва моддий ресурсларни иқтисодий ва вақт чекловлари доирасида янгича услубда ташкил этишдир”

Мунтазам иш билан лойиҳанинг фарқи

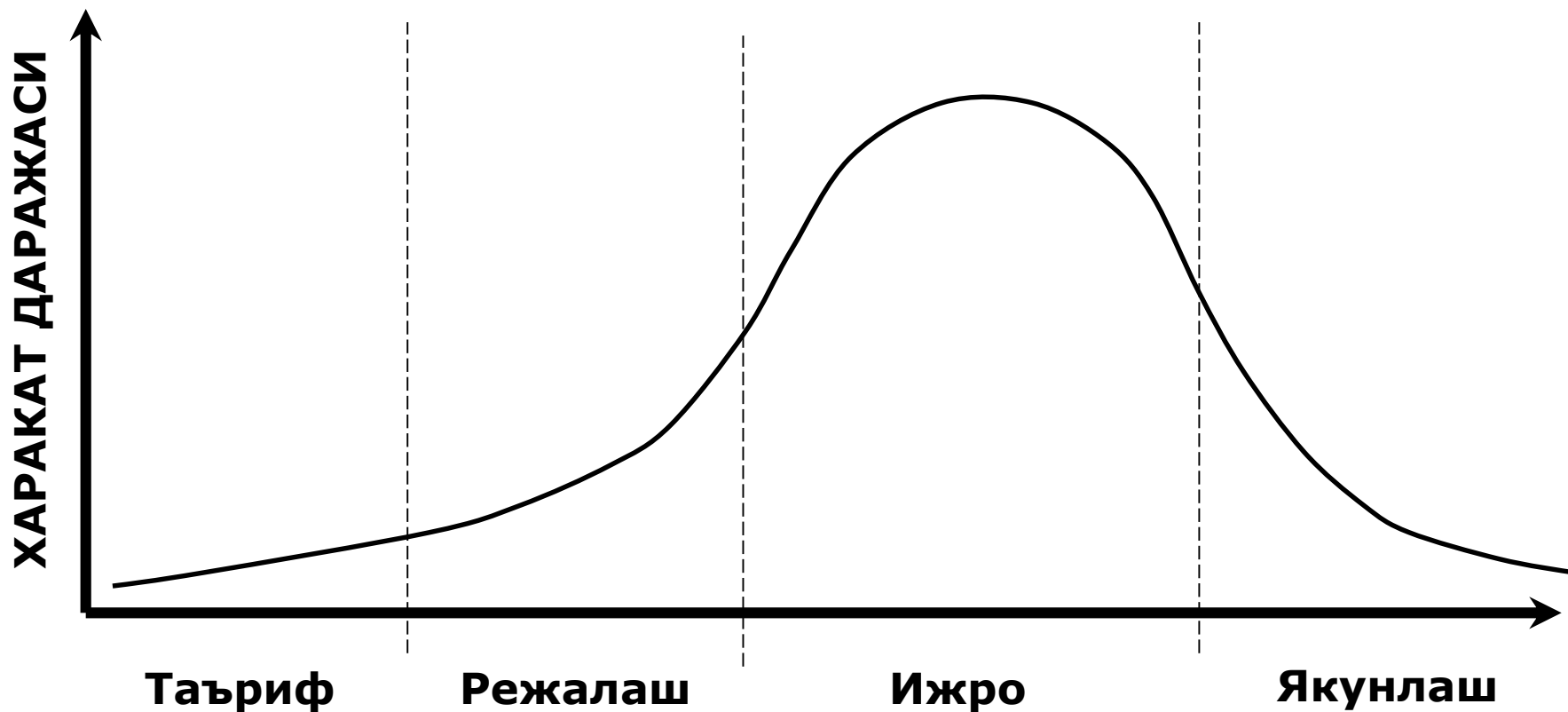
Давомий иш	Лойиҳа
Дарсда конспект ёзиш	Курс иши ёзиш
Пианинода чалишни машқ қилиш	Янги мусиқа ёзиш
Артел имзо ромларини ишлаб чиқариш	Янги русумдаги ромларни дизайн қилиш

Лойиҳанинг ҳаёт даври

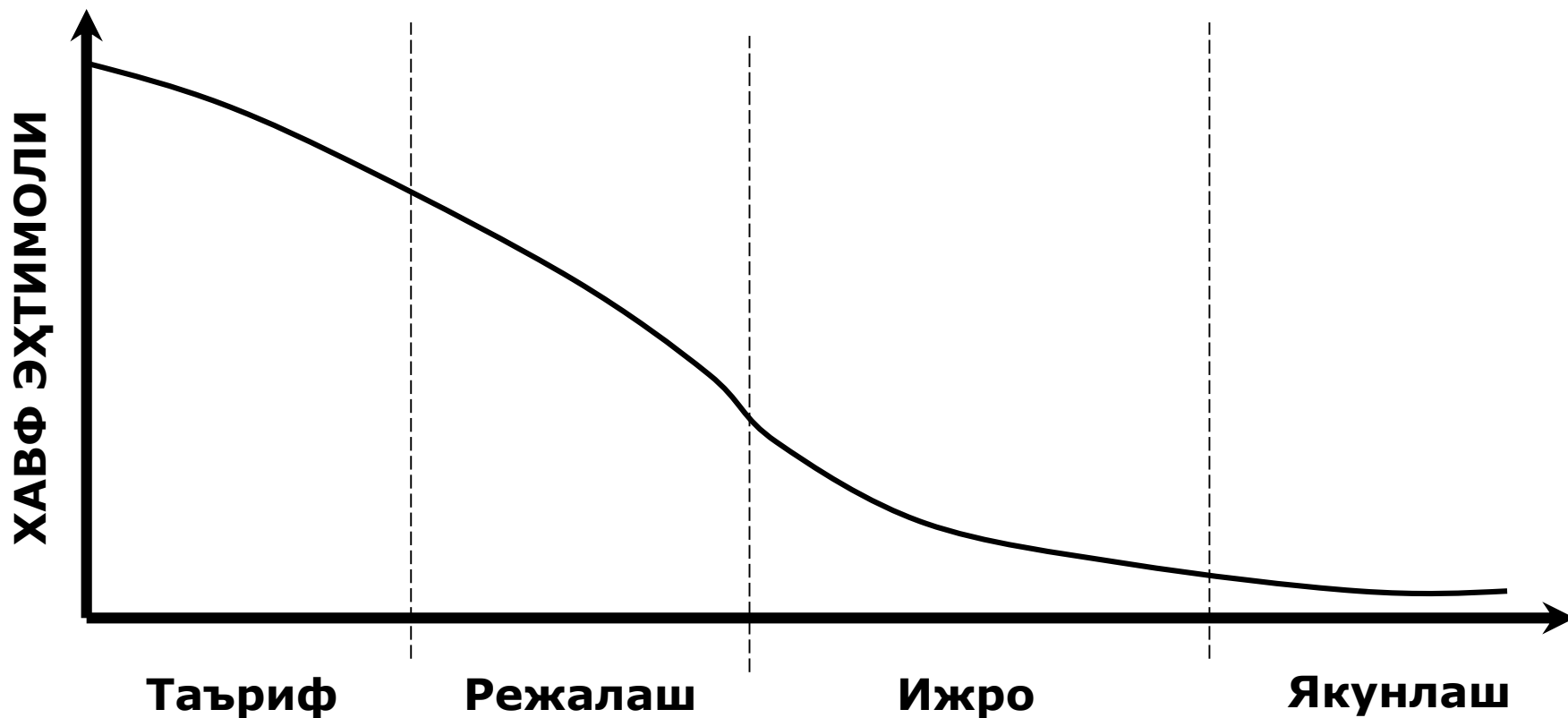
“Лойиҳалар ноёблиги ва маълум бир хавф-хатарларга эга бўлганлиги сабабли, ишларни самарали бошқариш мақсадида лойиҳаларни амалга оширувчи ташкилотлар лойиҳани бир нечта қисм ва босқичларга ажратиб назорат қилишади.”

PMBOOK

Лойиҳанинг ҳаёт даври

Лойиҳанинг ҳаёт даври

Лойиҳанинг ҳаёт даври

ТАЪРИФ

Эҳтиёж, муаммо,
имкониятни
аниқлаш

Лойиҳа
мақсадларини
белгилаш

Ресурсларни
Дастлабки
баҳолаш

Лойиҳа
рисklarини
аниқлаш

Пудратчиларни
таклиф қилиш

РЕЖАЛАШ

Лойиҳа
вазифаларини
белгилаш

Лойиҳа
харажатларини
ва муддатларини
баҳолаш

Вазифалар
тартибини
аниқлаш

Муҳим
вазифаларни
белгилаш

Имконият ва
рискни баҳолаш

ИЖРО

Лойиҳа
менежерини
тайинлаш

Лойиҳа
жамоасини тузиш

“Энг яхши”
таклиф устида
қарор бериш

Ресурсларни
тақсимотини
аниқлаш

НАЗОРАТ

Бошқарув
услугини танлаш

Назорат қилиш
воситаларини
аниқлаш

Лойиҳа
графигини
таҳлил қилиш

EVA (Economic
Value Added)
таҳлили

Ўзгаришни
амалга ошириш
учун қарор бериш

ЯКУНЛАШ

Натижаларни
тасдиқлаш

Расмий топшириш,
мижоз томондан
қабул ва имзо

Якуний тўлов

Лойиҳа самарасини
баҳолаш

Мижоз билан
қайта-алоқа

Ўрганилган
сабоқлар

Лойиҳа менежери ким?

- Лойиҳа менежерлари лойиҳаларни ўз вақтида, бюджет доирасида, ва техник хусусиятларни бажарган ҳолда ресурсларни жалб қилиши лозим
- Лойиҳа менежерлари мижозлар билан тўғридан-тўғри алоқада бўлиб, мижоз талабларини ва имкониятлар кўламини инобатга олиб ишлаши лозим
- Улар, шунингдек, белгиланган вақт, ажратилган маблағ ва лойиҳанинг амалий талаблари ўртасидаги мувозанатни сақлашлари лозим

ЛОЙИҲА МЕНЕЖЕРИНИНГ ЎРНИ

Лойиҳа менежерининг ўрни

Етакчи

Менежер

Йўналтирувчи

Устоз

Лойиҳа бошқаруви

Лойиҳаларни бошқариш фанининг мазмун ва моҳияти

- Маҳсулотлар ҳаёт даврини тугаши (мисол: хай-тек)
- Билимларни такомиллашуви (мисол: йўл қурилиш)
- Экология (сайёра, одамлар, фойда) (мисол: карбон газлари, қайта тикланувчи энергия)
- Ташкилотларда иш ўринларини қисқартириш
- Мижозлар талаблари диққат марказида
- Кичик лойиҳалар катта муаммоларга сабаб

Лойиҳа Бошқаруви: Лойиҳаларни ташкилот стратегиясига мослаш

«Нима учун мени янгиликдан хабарим йўқ?»

ТАШКИЛОТ РАҲБАРИ

ЛОЙИҲА МЕНЕЖМЕНТИ

«Бу мен кутган натижа эмас!»

МИЖОЗ

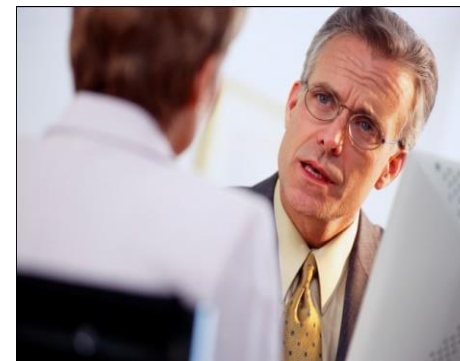
«Бюджет ишлатиб бўлинди!»

МОЛИЯВИЙ ДИРЕКТОР

*Шикоят
Меҳнат таътили
Истеъфо*

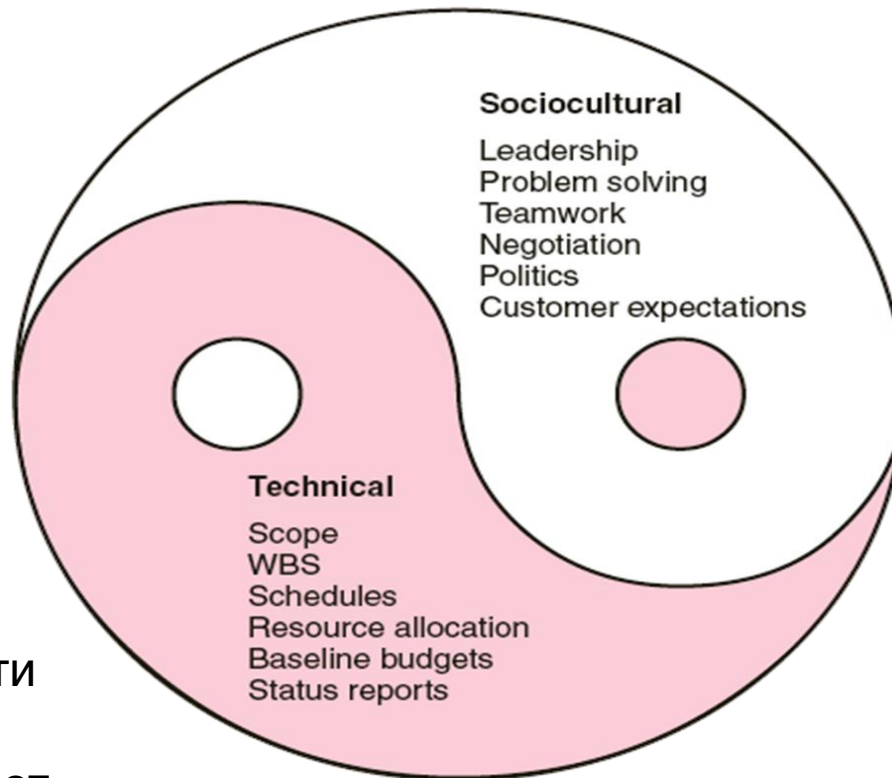
ЛОЙИҲА ЖАМОАСИ

«Таҳминларингиз нотўғри!»

ЭКСПЕРТ

Лойиҳа Бошқаруви бугунги кунда: Ижтимоий-Техник ёндашув

Техник

Иш кўлами
Ишлар тақсимооти
Муддатлар
Ресурслар тақсимооти
Бюджет
Ҳолат ҳақида ҳисобот

Ижтимоий

Ётакчилик
Муаммо ечими
Жамоада ишлаш
Музокара
Сиёсат
Мижоз истаклари

Фойдаланилган адабиётлар

1. Larson, C & Grey, E (2014) Project Management: The Managerial Process”, international edition, McGraw Hill, chapter 1.
2. Burke, R. (2011) Project Management Techniques, chapter 1.
3. Newton, R. (2009) The practice & theory of Project Management, Creating Value through change, chapters 1, 7.
4. PMBOK Guide (2008) A Guide to the Project Management Body of Knowledge. Project Management Institute, www.pmi.org
5. Руководство к своду знаний по управлению проектами. (Руководство PMBOK®)— Четвертое издание. 2008 Project Management Institute.
6. Patanakul, P. et al (2010) *An empirical study on the use of project management tools and techniques across project life-cycle and their impact on project succes.* Journal of General Management, 35(3).
7. Andersen, E. (2010) *Are we getting any better? Comparing Project Management in the Years 2000 and 2008.* Project Management Journal, 41 (4), 4-16.
8. International Project Management Association, www.ipma.ch

Эътиборингиз учун раҳмат!